

Ukupno četrnaest napuštenih industrijskih lokacija identifikovano je kao prioritet za remedijaciju u okviru prvog projekta sa ciljem unapređenog upravljanja zemljištem koji je sproveden na nacionalnom nivou u Republici Srbiji. Decenije industrijske aktivnosti, u kombinaciji sa neadekvatnom infrastrukturom za zbrinjavanje otpada, ostavile su za sobom opasno nasleđe u vidu kontaminiranog zemljišta u Srbiji.

Na stotine lokacija zagađeno je teškim metalima i potencijalnim kancerogenima kao što su cink, bakar, olovo, živa, kao i potvrđenim kancerogenima poput hroma ili kadmijuma koji predstavljaju različite ekološke i zdravstvene rizike. Zagađene lokacije se često nalaze u blizini urbanih područja i reka. Organski zagađivači i metali mogu iscureti u zemljište, na taj način ugrožavajući kvalitet hrane i vode i dovodeći do gubitka biodiverziteta.

Kako bi se smanjio rizik od izloženosti ljudi ovakvoj opasnosti, projekat Programa UN za životnu sredinu (UN Environment) omogućio je analizu zemljišta, vode i sedimenta na 32 lokacije i obučavanje predstavnika lokalnih samouprava za pravilno praćenje kvaliteta zemljišta i dostavljanje podataka nacionalnoj Agenciji za zaštitu životne sredine.

Predstavnici lokalnih samouprava takođe su prošli obuke za postavljanje kriterijuma za utvrđivanje prioriteta lokacija za sanaciju, čime su postavljeni čvrsti temelji za buduće aktivnosti relevantnih nacionalnih institucija na sanaciji i remedijaciji.

Izrađena je interaktivna mapa “žarišta” u cilju unapređenog upravljanja podacima o zagađenim lokacijama i uspostavljena je nacionalna platforma za razmenu informacija o degradaciji zemljišta i održivom upravljanju zemljištem.

“Zdravo zemljište je ključno za mnoge aspekte našeg svakodnevnog života, počev od bezbedne hrane do zdravog mesta za život i igru. Ponosni smo što smo pomogli Srbiji da mapira kontaminirane lokacije za sanaciju i remedijaciju, i na taj način pružili podršku zemlji na putu ka čistijem zemljištu za njene građane i prirodu”, naveo je Hans Šoder, v.d stalnog koordinatora UN u Srbiji.

“Zahvaljujući ovom projektu, imamo bolji uvid u stepen i vrste zagađujućih materija sa kojima se suočavamo, što će omogućiti institucijama sistema da svaku pojedinačnu lokaciju detaljnije istraže, opasan otpad sa njih transparentno zbrinu i omoguće uspešno rasterećenje prirodnog okruženja”, rekao je dr. Milan Milutinović iz Gradskog Zavoda za javno zdravlje u Beogradu.

“Ne samo da smo bili u mogućnosti da izvršimo uzorkovanje zemljišta i savladamo primenu novih metodologija za procenu rizika, već nam je projekat takođe pomogao u uspostavljanju bolje saradnje na svim nivoima vlasti. Republika Srbija je napravila prvi korak u definisanju prioriteta za sanaciju zemljišta, a sada nam predstoji veliki posao u ovoj oblasti za koji će nam biti potrebna dodatna podrška”, rekao je Filip Radović, direktor Agencije za zaštitu

životne sredine i dodao da je “značajan doprinos dalo italijansko Ministarstvo za životnu sredinu, kopno i more u vidu nabavke analitičkog instrumenta za laboratorijsku analizu zemljišta, zaštitne opreme za terenski rad i neophodnog softvera”.

Projekat, čije je zatvaranje zvanično obeleženo na skupu u Beogradu, finansiran je iz sredstava Svetskog fonda za životnu sredinu (Global Environment Facility - GEF) i italijanskog Ministarstva za životnu sredinu, kopno i more. Spisak od 14 prioriternih lokacija obuhvata područja u okviru i u okolini fabrika hemijske i teške industrije. Naredni koraci, ukoliko se opredele sredstva, bili bi remedijacija degradiranih žarišta, unapređenje kvaliteta zemljišta i smanjenje uticaja zagađenja na ekosisteme i zdravlje ljudi.

Dugoročno gledano, cilj je da se omogući bezbedno upravljanje kontaminiranim lokacijama i monitoring kvaliteta zemljišta, naročito u oblasti industrije, rudarstva, proizvodnje električne energije i poljoprivrede koji su glavni pokretači privrede u Srbiji.

Izvor: rs.n1info.com